

## ตั้งพรรคการเมือง...ง่ายนิดเดียว

หลายคนอาจสงสัยว่าการจัดตั้งพรรคการเมืองสามารถทำได้อย่างไร มีกระบวนการจัดตั้งอย่างไร เรามีคำตอบให้ค่ะ

ก่อนอื่นขอบอกว่าร่าง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใหม่ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญปี 2550 ยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนั้น ระหว่างนี้หากจะมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ต้องยึดตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ผู้ก่อตั้งพรรคต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ไม่ถูกตัดสิทธิในการเลือกตั้ง ไม่วิกลจริต ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวชและไม่คุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ที่สำคัญคือไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค โดยต้องรวมตัวกันตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เมื่อเข้าชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ต้องมีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายที่ไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ พร้อมข้อกำหนดในเรื่องต่าง ๆ ของพรรค รวมทั้งต้องเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคและหัวหน้าพรรค จากนั้นผู้ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองต้องยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง (ประธาน กกต.) พร้อมเอกสารประกอบ เช่น นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง รายงานการประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น

หลายคนอาจสงสัยว่า ข้อบังคับพรรคการเมืองมีอะไรบ้าง คำตอบก็คือ ในการยื่นจดทะเบียนพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องมีชื่อพรรค ภาพหรือเครื่องหมายพรรคการเมือง ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และต้องระบุรับการเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด การออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคและระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรค รวมทั้งต้องมีแผนและกำหนดระยะเวลาการจัดตั้งสาขาพรรค ซึ่งต้องครอบคลุมในเรื่องอำนาจหน้าที่กรรมการบริหารของสาขาพรรคการเมืองนั้นๆ ระบุไว้ด้วย

นอกจากนี้ต้องกำหนดถึงการจัดประชุมใหญ่ประจำปีและประชุมสาขาพรรค สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ความรับผิดชอบและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก วินัย จรรยาบรรณของสมาชิก การให้ความรู้ทางการเมืองกับสมาชิก รวมทั้งหลักเกณฑ์การเลือกสมาชิกที่จะลงสมัคร ส.ส. และระบุถึงการบริหารการเงินและทรัพย์สินพร้อมทั้งต้องมีแนวทางการเลิกพรรคและสาขาพรรคระบุไว้ด้วย

เมื่อได้รับเรื่องการจัดตั้งพรรคแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือนตรวจสอบเอกสารหลักฐานคุณสมบัติต่างๆรวมทั้งชื่อพรรคและสัญลักษณ์พรรคไม่ซ้ำหรือพ้องหรือคล้ายคลึงกับพรรคการเมืองอื่นและไม่ซ้ำกับพรรคที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค ถ้าผ่านฉลุย

นายทะเบียนพรรคการเมืองก็จะจัดแจ้งจัดตั้งพรรคการเมืองพร้อมประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป เมื่อได้รับการจดทะเบียนแล้ว พรรคการเมืองนั้น ๆ ก็จะสามารถดำเนินกิจการทางการเมืองได้

ซึ่งก็รวมทั้งการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย โดยพรรคที่ได้รับการจัดแจ้งจัดตั้งพรรคแล้ว สามารถส่งผู้สมัครได้ทันทีโดยยังไม่ต้องหาสมาชิกให้ครบ 5,000 คน แต่ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด คือต้องสังกัดพรรคไม่น้อยกว่า 30 วัน และภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ นายทะเบียนจัดแจ้งจัดตั้งพรรค ต้องหาสมาชิกให้ครบ 5,000 คนและจัดตั้งสาขาพรรคให้ได้อย่างน้อย 4 ภาคๆ ละ 1 สาขา ไม่งั้น อาจแพ้พาลตั้งแต่ยังไม่ขึ้นชก คือถูกยุบพรรคไปเลยนะจ๊ะ จะบอกให้ !!!